

มาตรฐานอาชีพและคุณวุฒิวิชาชีพ
Occupational Standard and Professional Qualifications

สาขาวิชาชีพบริการสุขภาพ สาขาโภชนาการ

จัดทำโดย สถาบันคุณวุฒิวิชาชีพ (องค์การมหาชน)
ร่วมกับ มหาวิทยาลัยมหิดล

1. ชื่อมาตรฐานอาชีพ

สาขาวิชาชีพบริการสุขภาพ สาขาโภชนาการ

2. ประวัติการปรับปรุงมาตรฐาน

ครั้งที่ 1/2568

3. ทะเบียนอ้างอิง (Imprint)

N/A

4. ข้อมูลเบื้องต้น

โภชนาการ เป็นพื้นฐานสำคัญของสุขภาพ การเรียนรู้ การพัฒนาศักยภาพ และการมีคุณภาพชีวิตที่ดี โดยเฉพาะในยุคที่ปัญหาทุพโภชนาการซ้ำซ้อน (Double Burden of Malnutrition) กำลังเกิดขึ้นพร้อมกัน ทั้งภาวะขาดสารอาหารในกลุ่มเปราะบาง และการบริโภคเกินในรูปแบบที่ผิด ส่งผลให้โรคไม่ติดต่อเรื้อรัง (NCDs) เพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว สถานการณ์เหล่านี้ทำให้ ระบบสุขภาพจำเป็นต้องให้ความสำคัญกับแนวทางการป้องกัน มากกว่าการรักษา และส่งผลให้อาชีพในสายงานโภชนาการ

มีความสำคัญเชิงยุทธศาสตร์อย่างยิ่ง โดยเฉพาะในอาชีพหลักที่สำคัญ ได้แก่อาชีพ **“ผู้ส่งเสริมโภชนาการชุมชน”**

ที่ขับเคลื่อนระบบสุขภาพเชิงรุกในระดับพื้นที่บุคลากรในกลุ่มนี้มีสมรรถนะด้านเทคนิคที่สามารถปฏิบัติงานได้อย่างยืดหยุ่นและเหมาะสมกับบริบทของแต่ละพื้นที่ โดยเฉพาะในประเด็นด้านความมั่นคงทางโภชนาการ และ สุขภาวะของกลุ่มเปราะบาง เช่น เด็กเล็ก ผู้สูงอายุ หญิงตั้งครรภ์

และประชาชนที่มีข้อจำกัดในการเข้าถึงข้อมูลและบริการสุขภาพ นอกจากนี้ผู้ส่งเสริมโภชนาการชุมชนมีบทบาทหลักอื่นๆได้แก่

วิเคราะห์และคัดกรองภาวะโภชนาการของประชาชนในพื้นที่อย่างเป็นระบบ ถ่ายทอดความรู้ด้านโภชนาการพื้นฐานที่เข้าใจง่าย และปรับให้สอดคล้องกับวัฒนธรรม วิถีชีวิต

และทรัพยากรในท้องถิ่น สนับสนุนการวางแผนและจัดกิจกรรมส่งเสริมความรู้เรื่องอาหารอย่างยั่งยืน เช่น การใช้วัตถุดิบท้องถิ่น อาหารตามฤดูกาล

และการจัดหาอาหารกลางวันในโรงเรียน ประเมินผลกระทบของการดำเนินงานด้านโภชนาการในชุมชน และพัฒนาข้อเสนอเชิงนโยบายร่วมกับหน่วยงานในพื้นที่

ในบริบทของสังคมปัจจุบันที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ประชาชนต้องเผชิญกับข้อมูลข่าวสารจำนวนมากจากแหล่งต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นสื่อกระแสหลัก สื่อออนไลน์ หรือสื่อสังคมดิจิทัล

การเข้าถึงข้อมูลที่รวดเร็วและไม่มีข้อจำกัดทางกายภาพได้ก่อให้เกิดภาวะที่บุคคลได้รับข้อมูลมากกว่าที่จะสามารถประมวลผลหรือประเมินคุณภาพของข้อมูลเหล่านั้นได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยเฉพาะในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับอาหาร โภชนาการ และสุขภาพ ซึ่งเป็นเรื่องที่ประชาชนทั่วไปให้ความสนใจ

ข้อมูลที่เผยแพร่ผ่านช่องทางสื่อในปัจจุบันมีทั้งที่ถูกต้องตามหลักวิชาการ และข้อมูลที่คลาดเคลื่อน ขาดความน่าเชื่อถือ หรือมีวัตถุประสงค์ทางการตลาดแอบแฝง

ปัจจัยเหล่านี้ส่งผลให้ประชาชนจำนวนมากขาด “ความเข้าใจเชิงลึก” (Informed Understanding)

และมีแนวโน้มที่จะตัดสินใจเลือกบริโภคอาหารหรือดำเนินพฤติกรรมสุขภาพจากข้อมูลที่ไม่ต้องหรือไม่เหมาะสม สถานการณ์ดังกล่าวชี้ให้เห็นถึงความจำเป็นของ

“อาชีพผู้ให้คำแนะนำด้านอาหารและโภชนาการ” ที่เกี่ยวข้องกับบุคลากรวิชาชีพที่มีความรู้และทักษะเฉพาะทางในการกลั่นกรองข้อมูล ประเมินความเหมาะสมของเนื้อหา

และสื่อสารสาระสำคัญเกี่ยวกับโภชนาการให้กับกลุ่มเป้าหมายอย่างถูกต้อง เข้าใจง่าย และสอดคล้องกับบริบททางวัฒนธรรมและพฤติกรรมผู้บริโภค

โดยเฉพาะในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมพฤติกรรมบริโภคอย่างมีวิจารณญาณ การป้องกันโรคไม่ติดต่อเรื้อรัง

และการเสริมสร้างศักยภาพของประชาชนในการดูแลสุขภาพตนเองอย่างยั่งยืน

ปัจจุบันปัญหาสุขภาพของประชากรมีความซับซ้อนมากขึ้น โดยเฉพาะโรคไม่ติดต่อเรื้อรัง (NCDs) เช่น เบาหวาน ความดันโลหิตสูง และภาวะอ้วน

ที่มีสาเหตุสำคัญมาจากพฤติกรรมบริโภคอาหาร **“อาชีพผู้ประกอบอาหารเพื่อสุขภาพ”** จึงมีความสำคัญอย่างมากโดยทำงานร่วมกับนักโภชนาการ แพทย์ หรือผู้ให้คำปรึกษาด้านสุขภาพ เพื่อให้การบริโภคอาหารเป็นส่วนหนึ่งของแผนดูแลสุขภาพอย่างครบวงจร ที่ครอบคลุมในหลายๆ ด้านได้แก่

ออกแบบและพัฒนาตำรับอาหารเพื่อสุขภาพ โดยใช้วัตถุดิบที่หลากหลาย ประยุกต์ใช้สมุนไพร ใช้น้ำตาล ไขมัน และโซเดียม โดยไม่ลดคุณภาพรสชาติ

ปรุงและจัดบริการอาหาร ให้ตรงตามหลักโภชนาการเฉพาะกลุ่ม ควบคุมคุณภาพอาหารและความปลอดภัย ตั้งแต่การจัดซื้อวัตถุดิบ การเก็บรักษา ไปจนถึงการจัดเสิร์ฟ

ตามหลักสุขาภิบาลอาหารและมาตรฐานที่เกี่ยวข้อง ส่งเสริมความยั่งยืนของระบบอาหาร ด้วยการใช่วัตถุดิบท้องถิ่นตามฤดูกาล ลดของเสียอาหาร (food waste)

และส่งเสริมการผลิตที่รับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อม

กลไกขับเคลื่อนระบบสุขภาพที่มีบทบาทเชิงรุกเพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนอย่างยั่งยืน มีความเกี่ยวข้องกับ **“อาชีพนักโภชนาการ”**

ซึ่งเป็นอาชีพที่ต้องมีสมรรถนะทั้งด้านเทคนิคและทฤษฎีขั้นสูงวิเคราะห์และแก้ไขปัญหาทางโภชนาการ ในบริบทที่ซับซ้อน เช่น การจัดการภาวะทุพโภชนาการซ้อน (double burden of malnutrition) หรือโภชนาการในกลุ่มเฉพาะที่มีข้อจำกัด ตลอดจนสามารถวางแผนและบริหารจัดการโภชนาการ อย่างเป็นระบบ

ครอบคลุมทั้งด้านส่งเสริมสุขภาพ การป้องกันโรค และการฟื้นฟูภาวะโภชนาการ ให้คำปรึกษาและเป็นแหล่งความรู้วิชาการ ที่น่าเชื่อถือสำหรับบุคลากรสุขภาพ ภาควิชาการ ศึกษาดูงาน และผู้กำหนดนโยบาย สามารถพัฒนาและประยุกต์ใช้ผลงานวิจัย หรือนวัตกรรมที่มีหลักฐานเชิงประจักษ์ (evidence-based nutrition)

เพื่อสนับสนุนแนวทางการบริโภคที่เหมาะสม ตลอดจนส่งเสริมแนวคิดโภชนาการเชิงป้องกันและองค์รวม (preventive & holistic nutrition) โดยเชื่อมโยงกับสุขภาพกาย จิตใจ สังคม และสิ่งแวดล้อม

ข้อมูลทางวิชาการบ่งชี้ว่าอาหารและโภชนาการ เป็นหนึ่งในปัจจัยกำหนดสุขภาพที่สำคัญในระยะยาว

ดังนั้นการส่งเสริมอาชีพด้านโภชนาการจึงเป็นแนวทางที่มีประสิทธิภาพในการป้องกันโรค ลดภาระค่าใช้จ่ายในระบบสาธารณสุข และเพิ่มคุณภาพชีวิตของประชาชน

ดังนั้นการมีมาตรฐานอาชีพและคุณวุฒิวิชาชีพด้านโภชนาการ จึงมีความสำคัญในการสร้างบุคลากรที่มีความเชี่ยวชาญในแต่ละบทบาท พัฒนาศักยภาพบุคลากรสอดคล้องกับแผนยุทธศาสตร์ชาติ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และแผนด้านอาหารของประเทศ อีกทั้งยังเป็นการสร้างแรงงานที่มีมูลค่าสูง สนับสนุนเศรษฐกิจฐานสุขภาพ (Health Economy) และเปิดโอกาสในการเรียนรู้ตลอดชีวิต (Lifelong Learning) นอกจากนี้ระบบคุณวุฒิวิชาชีพที่มีเส้นทางการเติบโตชัดเจน ตั้งแต่ระดับพื้นฐานจนถึงระดับเชี่ยวชาญ ช่วยให้บุคลากรในสายโภชนาการสามารถพัฒนาตนเองได้ต่อเนื่อง โดยไม่จำกัดเฉพาะวุฒิทางการศึกษา แต่เน้นที่สมรรถนะจริงในการทำงาน

5. ประวัติการปรับปรุงมาตรฐานในแต่ละครั้ง

ครั้งที่ 1/2568

6. ครั้งที่

1

ปีที่ประกาศ 2568

การเปลี่ยนแปลงที่สำคัญ

1. การทบทวนการเลื่อนระดับคุณวุฒิวิชาชีพ (Qualification Pathways)
2. การปรับหน่วยสมรรถนะแต่ละอาชีพให้มีความกระชับ ชัดเจน และสอดคล้องกับกรอบคุณวุฒิวิชาชีพ 8 ระดับ
3. การแก้ไขชื่ออาชีพจากเดิม “อาชีพผู้ปรุงประกอบอาหารเพื่อสุขภาพ” เป็น “อาชีพผู้ประกอบอาหารเพื่อสุขภาพ” เพื่อให้สอดคล้องและครอบคลุมกับการปฏิบัติงานจริง
4. การแก้ไขชื่ออาชีพภาษาอังกฤษของอาชีพผู้ให้คำแนะนำด้านอาหารและโภชนาการ จากเดิม(Food and nutrition coach/advisor) เป็น (Food and nutrition communicator) ให้สอดคล้องตามการปฏิบัติงานจริง
5. การจัดทำมาตรฐานอาชีพ นักโภชนาการ เพิ่มเติม

7. คุณวุฒิวิชาชีพที่ครอบคลุม (Professional Qualifications included)

สาขาวิชาชีพบริการสุขภาพ

สาขาโภชนาการ

อาชีพผู้ให้คำแนะนำด้านอาหารและโภชนาการ ระดับ 4

8. คุณวุฒิวิชาชีพที่เกี่ยวข้อง (Related Professional Qualifications)

N/A

9. หน่วยสมรรถนะทั้งหมดในมาตรฐานอาชีพ (List of All Units of Competence within this Occupational Standards)

รหัสหน่วยสมรรถนะ	เนื้อหา
02101	ประเมินความเหมาะสมของเนื้อหาในกลุ่มเป้าหมาย
02102	เลือกใช้สื่อความรู้ด้านโภชนาการตามกลุ่มเป้าหมายและวัตถุประสงค์ในการสื่อสาร
02201	วางแผนการให้ข้อมูลที่ถูกต้องและเหมาะสมด้านโภชนาการ
02202	เลือกใช้กลยุทธ์ในการสื่อสารให้ตรงกับกลุ่มเป้าหมาย
02203	สื่อสารข้อมูลที่ถูกต้องตามหลักกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับอาหารและโภชนาการ

10. ระดับคุณวุฒิ

10.1 สาขาวิชาชีพบริการสุขภาพ สาขาโภชนาการ อาชีพผู้ให้คำแนะนำด้านอาหารและโภชนาการ ระดับ 4

คุณลักษณะของผลการเรียนรู้ (Characteristics of Outcomes)

เป็นผู้ที่มีสมรรถนะในการทำงานเฉพาะทางตามหลักการหรือทฤษฎีในสายงาน สามารถตัดสินใจและแก้ไขปัญหาภายใต้สภาพแวดล้อมการทำงานได้ด้วยตนเอง เพื่อควบคุมคุณภาพงาน หรือผลงานที่เกี่ยวข้องกับการให้คำแนะนำด้านอาหารและโภชนาการ สามารถประเมินความเหมาะสมของเนื้อหาในกลุ่มเป้าหมาย เลือกใช้สื่อความรู้ด้านโภชนาการตามกลุ่มเป้าหมายและวัตถุประสงค์ในการสื่อสาร และวางแผนการให้ข้อมูลที่ถูกต้องและเหมาะสมด้านโภชนาการ ตลอดจนเลือกใช้กลยุทธ์ในการสื่อสารให้ตรงกับกลุ่มเป้าหมาย และสื่อสารข้อมูลที่ถูกต้อง

ตามหลักกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับอาหารและโภชนาการ ทั้งนี้ ไม่รวมถึงการให้คำแนะนำเชิงลึกด้านโภชนาการบำบัดหรือให้คำแนะนำสำหรับผู้ป่วยทางด้านโภชนาการได้

การเลื่อนระดับคุณวุฒิวิชาชีพ (Qualification Pathways)

- 1) สำเร็จการศึกษาระดับอนุปริญญาขึ้นไป ในสาขาที่เกี่ยวข้องด้านโภชนาการ หรือ
- 2) สำเร็จการศึกษาระดับอนุปริญญาขึ้นไป สาขาวิทยาศาสตร์สุขภาพ ที่มีรายวิชาที่เกี่ยวข้องด้านโภชนาการ ไม่น้อยกว่า 4 หน่วยกิต และมีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานให้คำแนะนำด้านอาหารและโภชนาการหรืองานที่เกี่ยวข้องกับสุขภาพ ไม่น้อยกว่า 1 ปี หรือ
- 3) สำเร็จการศึกษาระดับอนุปริญญาในสาขาอื่น และผ่านการฝึกอบรมหลักสูตรที่เกี่ยวข้องกับสุขภาพและโภชนาการจากหน่วยงานภาครัฐ หรือเอกชน ที่ได้รับการรับรองหรือเทียบเท่า และมีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องกับสุขภาพและโภชนาการ ไม่น้อยกว่า 3 ปี หรือ
- 4) มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องกับสุขภาพและโภชนาการ ไม่น้อยกว่า 4 ปี

หลักเกณฑ์การต่ออายุหนังสือรับรองมาตรฐานอาชีพ

N/A

กลุ่มบุคคลในอาชีพ (Target Group)

ผู้ประกอบการที่เกี่ยวข้อง อาทิ Fitness Trainer, ผู้ที่ทำหน้าที่สื่อสารแนะนำให้ความรู้แบบตัวต่อตัวหรือผ่านช่องทางต่างๆ เช่น Coaching (Health coach และ Life coach), Key Opinion Leader (KOL) ด้านอาหารและโภชนาการ: Youtuber, Influencer, บุคลากรด้านการแพทย์และสาธารณสุข นักธุรกิจด้านอาหารและโภชนาการ เป็นต้น

หน่วยสมรรถนะ (หน่วยสมรรถนะทั้งหมดของคุณวุฒิวิชาชีพนี้)

- 02101 ประเมินความเหมาะสมของเนื้อหาในกลุ่มเป้าหมาย
- 02102 เลือกใช้สื่อความรู้ด้านโภชนาการตามกลุ่มเป้าหมายและวัตถุประสงค์ในการสื่อสาร
- 02201 วางแผนการให้ข้อมูลที่ถูกต้องและเหมาะสมด้านโภชนาการ
- 02202 เลือกใช้กลยุทธ์ในการสื่อสารให้ตรงกับกลุ่มเป้าหมาย
- 02203 สื่อสารข้อมูลที่ถูกต้องตามหลักกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับอาหารและโภชนาการ

ตารางแผนผังแสดงหน้าที่

1. ตารางแสดงหน้าที่ 1

ประกาศใช้ ณ

ตาราง 1 : FUNCTIONAL MAP แสดง KEY PURPOSE , KEY ROLES , KEY FUNCTION

ความมุ่งหมายหลัก Key Purpose	บทบาทหลัก Key Roles		หน้าที่หลัก Key Function	
	รหัส	คำอธิบาย	รหัส	คำอธิบาย
พัฒนาและยกระดับการให้บริการด้านอาหารและโภชนาการให้มีมาตรฐานและเป็นที่ยอมรับในระดับประเทศ	02	สื่อสารความรู้ทางด้านโภชนาการเพื่อการมีสุขภาพที่ดี	021	คัดเลือกและกลั่นกรองเนื้อหาและความรู้ด้านโภชนาการ
			022	ให้ความรู้ด้านโภชนาการ

คำอธิบาย ตารางแผนผังแสดงหน้าที่เป็นแผนผังที่ชี้วิเคราะห์หน้าที่งานเพื่อให้ได้หน้าที่หลัก (Key Function)

2. ตารางแสดงหน้าที่ 1 (ต่อ)

ประกาศใช้ ณ

ตาราง 2 : FUNCTIONAL MAP แสดง KEY FUNCTION , UNIT OF COMPETENCE , ELEMENT OF COMPETENCE

หน้าที่หลัก Key Function		หน่วยสมรรถนะ Unit of Competence		หน่วยสมรรถนะย่อย Element of Competence	
รหัส	คำอธิบาย	รหัส	คำอธิบาย	รหัส	คำอธิบาย
021	คัดเลือกและกลั่นกรองเนื้อหาและความรู้ด้านโภชนาการ	02101	ประเมินความเหมาะสมของเนื้อหาในกลุ่มเป้าหมาย	0210101	ตรวจสอบเนื้อหาด้านโภชนาการสำหรับการเผยแพร่
				0210102	วิเคราะห์ข้อมูลที่นำมาสื่อสาร
		02102	เลือกใช้สื่อความรู้ด้านโภชนาการตามกลุ่มเป้าหมายและวัตถุประสงค์ในการสื่อสาร	0210201	วิเคราะห์กลุ่มเป้าหมายในการสื่อสาร
				0210202	เลือกประเภทสื่อด้านโภชนาการสำหรับการเผยแพร่
022	ให้ความรู้ด้านโภชนาการ	02201	วางแผนการให้ข้อมูลที่ถูกต้องและเหมาะสมด้านโภชนาการ	0220101	จัดเตรียมเนื้อหาที่ถูกต้องเหมาะสมสำหรับกลุ่มสุขภาพปกติตามกลุ่มวัย
				0220102	จัดเตรียมเนื้อหาที่ถูกต้องเหมาะสมสำหรับกลุ่มที่มีความเสี่ยงภาวะทุพโภชนาการ
		02202	เลือกใช้กลยุทธ์ในการสื่อสารให้ตรงกับกลุ่มเป้าหมาย	0220201	ศึกษากลุ่มเป้าหมายที่ต้องการคำแนะนำด้านอาหารและโภชนาการ
				0220202	วิเคราะห์ปัญหาด้านโภชนาการของกลุ่มเป้าหมาย (problem analysis)
				0220203	เลือกกลยุทธ์การสื่อสาร (Communication Tactics)
		02203	สื่อสารข้อมูลที่ถูกต้องตามหลักกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับอาหารและโภชนาการ	0220301	สื่อสารข้อมูลโดยใช้สื่อดั้งเดิม
				0220302	สื่อสารข้อมูลโดยใช้สื่ออิเล็กทรอนิกส์

คำอธิบาย

ตารางแผนผังแสดงหน้าที่ (ต่อ) เป็นแผนผังที่ใช้วิเคราะห์หน้าที่งานหลังจากได้หน้าที่หลัก (Key Function) เพื่อให้ได้ หน่วยสมรรถนะ (Unit of Competence) และหน่วยสมรรถนะย่อย (Element of Competence)

1. รหัสหน่วยสมรรถนะ 02101
2. ชื่อหน่วยสมรรถนะ ประเมินความเหมาะสมของเนื้อหาต่อกับกลุ่มเป้าหมาย
3. ทบทวนครั้งที่ 1 / 2568
4. สร้างใหม่ ☐ ปรับปรุง ☒

5. สำหรับชื่ออาชีพและรหัสอาชีพ (Occupational Classification)

ผู้ให้คำแนะนำด้านอาหารและโภชนาการ (Food and Nutrition Communicator)
ISCO 2265 ผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับอาหารเพื่อสุขภาพและนักโภชนาการ

6. คำอธิบายหน่วยสมรรถนะ (Description of Unit of Competency)

เป็นผู้มีความรู้และทักษะในการตรวจสอบเนื้อหาด้านอาหารและโภชนาการสำหรับการเผยแพร่ ได้แก่ การศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลได้อย่างถูกต้องตามหลักวิชาการและเหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมาย

7. สำหรับระดับคุณวุฒิ

1	2	3	4	5	6	7	8
☐	☐	☐	☒	☐	☐	☐	☐

8. กลุ่มอาชีพ (Sector)

ผู้ให้คำแนะนำด้านอาหารและโภชนาการ (Food and Nutrition Communicator)

9. ชื่ออาชีพและรหัสอาชีพอื่นที่หน่วยสมรรถนะนี้สามารถใช้ได้ (ถ้ามี)

N/A

10. ข้อกำหนดหรือกฎระเบียบที่เกี่ยวข้อง (Licensing or Regulation Related) (ถ้ามี)

N/A

11. สมรรถนะย่อยและเกณฑ์การปฏิบัติงาน (Elements and Performance Criteria)

สมรรถนะย่อย (Element)	เกณฑ์ในการปฏิบัติงาน (Performance Criteria)	วิธีการประเมิน (Assessment)
0210101 ตรวจสอบเนื้อหาด้านโภชนาการสำหรับการเผยแพร่	1. ศึกษาสถานการณ์และข้อมูลด้านอาหารและโภชนาการสำหรับการเผยแพร่ได้ถูกต้องตามหลักวิชาการ 2. เลือกเนื้อหาโภชนาการที่เหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมายได้ถูกต้องและครบถ้วนตามหลักวิชาการจากแหล่งข้อมูลที่น่าเชื่อถือ	ข้อสอบข้อเขียน
0210102 วิเคราะห์ข้อมูลที่นำมาสื่อสาร	1. วิเคราะห์ลักษณะของกลุ่มเป้าหมายเพื่อให้การสื่อสารมีประสิทธิภาพ 2. ประเมินข้อจำกัดของการใช้ข้อมูลด้านโภชนาการในกลุ่มเป้าหมาย	ข้อสอบข้อเขียน

12. ความรู้และทักษะก่อนหน้าที่จำเป็น (Pre-requisite Skill & Knowledge)

N/A

13. ทักษะและความรู้ที่ต้องการ (Required Skills and Knowledge)

(ก) ความต้องการด้านทักษะ

- 1) ทักษะการรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูล (Data Collection & Analysis Skills)
- 2) ทักษะการคิดวิเคราะห์เชิงปัญหา (Problem Analysis Skills)
- 3) ทักษะการศึกษากลุ่มเป้าหมาย (Audience Research Skills)
- 4) ทักษะการประเมินเนื้อหาเพื่อการสื่อสาร (Content Evaluation Skills)

(ข) ความต้องการด้านความรู้

- 1) โภชนาการพื้นฐานและเฉพาะกลุ่ม
- 2) การวิเคราะห์สถานการณ์โภชนาการ (Nutrition Situation Analysis)
- 3) พฤติกรรมและลักษณะของกลุ่มเป้าหมาย (Audience Insight)
- 4) การวิเคราะห์ข้อมูล (Basic Data Analysis)

14. หลักฐานที่ต้องการ (Evidence Guide)

หลักฐานที่ต้องการจะกำหนดข้อแนะนำเกี่ยวกับการประเมินและควรที่จะใช้ประกอบร่วมกันกับเกณฑ์การปฏิบัติงาน (Performance criteria) และความรู้ที่ต้องการ (Required skills and knowledge)

(ก) หลักฐานการปฏิบัติงาน (Performance Evidence)

- 1) เอกสารรับรองการปฏิบัติงานหรือประวัติการทำงาน

(ข) หลักฐานความรู้ (Knowledge Evidence)

- 1) ผลทดสอบความรู้จากการสอบอัตรีย์
- 2) ผลการสัมภาษณ์ (วิเคราะห์กรณีศึกษา)

(ค) คำแนะนำในการประเมิน

ผู้เข้ารับการประเมินต้องผ่านการประเมินที่ครอบคลุมในทุกขอบเขตความรู้และทักษะที่กำหนดในทุกสมรรถนะย่อย

(ง) วิธีการประเมิน

ผู้ประเมินดำเนินการประเมินความรู้ผู้เข้ารับการประเมินโดยใช้แบบทดสอบข้อเขียนแบบอัตรีย์ โดยพิจารณาจากร่องรอยหลักฐานที่เกี่ยวข้อง ทั้งหลักฐานด้านปฏิบัติงานและหลักฐานด้านความรู้

15. ขอบเขต (Range Statement)

ศึกษาสถานการณ์และข้อมูลด้านอาหารและโภชนาการสำหรับการเผยแพร่

ประเมินและวิเคราะห์เนื้อหาด้านอาหารและโภชนาการที่จะนำมาสื่อสารได้เหมาะสมกับลักษณะกลุ่มเป้าหมายและถูกต้องตามหลักวิชาการ

(ก) คำแนะนำ

ผู้เข้ารับการประเมินต้องสามารถ

- 1) ศึกษาและรวบรวมข้อมูลด้านโภชนาการ เช่น แนวโน้มภาวะโภชนาการของประชากร โรคที่เกี่ยวข้องกับโภชนาการ หรือพฤติกรรมการบริโภค เพื่อใช้ในการสื่อสารหรือเผยแพร่ข้อมูลอย่างถูกต้อง โดยข้อมูลต้องมาจากแหล่งที่เชื่อถือได้ เช่น งานวิจัย รายงานทางการ หรือองค์กรสุขภาพระดับชาติและนานาชาติ
 - 2) คัดเลือกเนื้อหาข้อมูลโภชนาการที่เหมาะสมและตรงกับความต้องการของกลุ่มเป้าหมาย เช่น เด็ก ผู้สูงอายุ หญิงตั้งครรภ์ เนื้อหาที่เลือกต้องครบถ้วนทั้งเรื่องสารอาหาร ปริมาณที่เหมาะสม วิธีปฏิบัติ และคำแนะนำที่ใช้ได้จริง เพื่อให้การสื่อสารเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ
 - 3) วิเคราะห์คุณลักษณะต่าง ๆ ของกลุ่มเป้าหมาย เช่น อายุ การศึกษา วัฒนธรรม ความเชื่อ พฤติกรรมการบริโภค และความต้องการทางโภชนาการ เพื่อปรับวิธีการและเนื้อหาการสื่อสารให้เหมาะสม เช่น การใช้ภาษาง่าย ๆ การใช้ภาพประกอบ การเลือกช่องทางสื่อสารที่กลุ่มเป้าหมายเข้าถึงได้ง่าย การวิเคราะห์นี้ช่วยให้สารที่ส่งไปถึงเข้าใจง่าย และกระตุ้นให้เกิดพฤติกรรมสุขภาพได้จริง
 - 4) พิจารณาถึงข้อจำกัดหรือปัญหาที่อาจเกิดขึ้นในการใช้ข้อมูลโภชนาการกับกลุ่มเป้าหมาย เช่น ข้อจำกัดทางวัฒนธรรมที่ทำให้บางคำแนะนำไม่เหมาะสม ความไม่เข้าใจในศัพท์ทางวิชาการ การเข้าถึงข้อมูลหรือทรัพยากรไม่ทั่วถึง ข้อจำกัดด้านสภาพเศรษฐกิจหรือสังคม
- การประเมินนี้ช่วยให้สามารถวางแผนปรับปรุงหรือเลือกวิธีการสื่อสารให้เหมาะสมกับสถานการณ์จริงของกลุ่มเป้าหมาย โดยหน่วยสมรรถนะนี้ไม่รวมถึงการให้คำแนะนำด้านโภชนาการที่เกี่ยวกับกระบวนการดูแลทางโภชนาการสำหรับผู้ป่วย

(ข) คำอธิบายรายละเอียด

- 1) สถานการณ์ทางโภชนาการ หมายถึง ภาพรวมและสภาพของภาวะโภชนาการในประชากรกลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง ณ ช่วงเวลาหนึ่ง ซึ่งแสดงถึงสถานะทางโภชนาการ เช่น ความเพียงพอหรือขาดแคลนสารอาหาร ความสมดุลของอาหาร หรือปัญหาที่เกี่ยวข้องกับโภชนาการในระดับบุคคลหรือชุมชน
- 2) โภชนาบำบัด คือ กระบวนการใช้อาหารและโภชนาการอย่างมีหลักการทางวิทยาศาสตร์ เพื่อรักษาหรือจัดการกับโรคต่าง ๆ ให้กับผู้ป่วย

- 3) หลักวิชาการ หมายถึง แนวทาง ข้อกำหนด หรือความรู้ที่อิงอยู่บนพื้นฐานของการศึกษา การวิจัย และการวิเคราะห์อย่างเป็นระบบ มีเหตุผล มีหลักฐานรองรับ และเป็นที่ยอมรับในวงการวิชาการ เพื่อใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติงานหรือแก้ไขปัญหาอย่างถูกต้อง แม่นยำ และน่าเชื่อถือ
- 4) แหล่งข้อมูลที่น่าเชื่อถือ หมายถึง แหล่งข้อมูลหรือข้อมูลที่มีความถูกต้อง แม่นยำ มีความน่าเชื่อถือ และได้รับการยอมรับจากผู้เชี่ยวชาญหรือองค์กรที่มีความเชี่ยวชาญในสาขานั้น ๆ

16. หน่วยสมรรถนะร่วม (ถ้ามี)

N/A

17. อุตสาหกรรมร่วม/กลุ่มอาชีพร่วม (ถ้ามี)

N/A

18. รายละเอียดกระบวนการและวิธีการประเมิน (Assessment Description and Procedure)

18.1 เครื่องมือประเมิน (ตรวจสอบเนื้อหาด้านโภชนาการสำหรับการเผยแพร่)

- 1) แบบทดสอบข้อเขียน
- 2) เครื่องคิดเลข

18.2 เครื่องมือประเมิน (วิเคราะห์ข้อมูลที่น่าสนใจ)

- 1) แบบทดสอบข้อเขียน
- 2) เครื่องคิดเลข

1. รหัสหน่วยสมรรถนะ 02102
2. ชื่อหน่วยสมรรถนะ เลือกใช้สื่อความรู้ด้านโภชนาการตามกลุ่มเป้าหมายและวัตถุประสงค์ในการสื่อสาร
3. ทบทวนครั้งที่ 1 / 2568
4. สร้างใหม่ ☐ ปรับปรุง ☒

5. สำหรับชื่ออาชีพและรหัสอาชีพ (Occupational Classification)

ผู้ให้คำแนะนำด้านอาหารและโภชนาการ (Food and Nutrition Communicator)
ISCO 2265 ผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับอาหารเพื่อสุขภาพและนักโภชนาการ

6. คำอธิบายหน่วยสมรรถนะ (Description of Unit of Competency)

เป็นผู้มีความรู้และทักษะในการเลือกใช้สื่อความรู้ด้านอาหารและโภชนาการ ได้แก่ การวิเคราะห์ลักษณะกลุ่มเป้าหมายที่ต้องการสื่อสาร การรวบรวมและเลือกประเภทสื่อสำหรับการสื่อสาร ได้อย่างถูกต้องตามหลักวิชาการและเหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมาย

7. สำหรับระดับคุณวุฒิ

1	2	3	4	5	6	7	8
☐	☐	☐	☒	☐	☐	☐	☐

8. กลุ่มอาชีพ (Sector)

ผู้ให้คำแนะนำด้านอาหารและโภชนาการ (Food and Nutrition Communicator)

9. ชื่ออาชีพและรหัสอาชีพอื่นที่หน่วยสมรรถนะนี้สามารถใช้ได้ (ถ้ามี)

N/A

10. ข้อกำหนดหรือกฎระเบียบที่เกี่ยวข้อง (Licensing or Regulation Related) (ถ้ามี)

N/A

11. สมรรถนะย่อยและเกณฑ์การปฏิบัติงาน (Elements and Performance Criteria)

สมรรถนะย่อย (Element)	เกณฑ์การปฏิบัติงาน (Performance Criteria)	วิธีการประเมิน (Assessment)
0210201 วิเคราะห์กลุ่มเป้าหมายในการสื่อสาร	1. ระบุลักษณะประชากรของกลุ่มเป้าหมายให้ครบถ้วน 2. วิเคราะห์พฤติกรรมในการเข้าถึงข้อมูลและความต้องการของกลุ่มเป้าหมาย	ข้อสอบข้อเขียน
0210202 เลือกประเภทสื่อด้านโภชนาการสำหรับการเผยแพร่	1. รวบรวมสื่อด้านโภชนาการที่เหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมายจากแหล่งข้อมูลที่เชื่อถือ 2. พิจารณาประเภทสื่อที่สอดคล้องกับบริบท พื้นที่ และทรัพยากรที่มี 3. เลือกสื่อสำหรับการเผยแพร่ด้านโภชนาการที่เหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมาย	ข้อสอบข้อเขียน

12. ความรู้และทักษะก่อนหน้าที่จำเป็น (Pre-requisite Skill & Knowledge)

N/A

13. ทักษะและความรู้ที่ต้องการ (Required Skills and Knowledge)

(ก) ความต้องการด้านทักษะ

- 1) ทักษะการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis Skills)
- 2) ทักษะการเข้าใจกลุ่มเป้าหมาย (Audience Insight Skills)
- 3) ทักษะการเลือกใช้สื่อและช่องทาง (Media Planning Skills)
- 4) ทักษะการวางแผนและประเมินผลการสื่อสาร (Strategic Communication Skills)
- 5) ทักษะการใช้งานโปรแกรมหรือแอป เช่น Canva, PowerPoint, โปรแกรมออกแบบง่าย ๆ สำหรับอินโฟกราฟิกหรือโปสเตอร์

(ข) ความต้องการด้านความรู้

- 1) โภชนาการพื้นฐาน
- 2) การสื่อสารสุขภาพ (Health Communication)
- 3) ประเภทสื่อและเครื่องมือสื่อสาร ประเภทของสื่อที่ใช้ได้ เช่น สื่อสิ่งพิมพ์ (โปสเตอร์ ใบปลิว) สื่อดิจิทัล (คลิปวิดีโอ อินโฟกราฟิก) สื่อบุคคล (กิจกรรมพูดคุย) ข้อดี-ข้อจำกัดของแต่ละสื่อในบริบทต่าง ๆ แนวทางการใช้เครื่องมือสร้างสื่อเบื้องต้น เช่น Canva PowerPoint โปรแกรมตัดต่อวิดีโอพื้นฐาน
- 4) การวิเคราะห์ลักษณะกลุ่มเป้าหมาย
- 5) การวางแผนการเผยแพร่
 - วิธีการวางแผนการใช้สื่อ: ใคร? จะทำอะไร? ที่ไหน? เมื่อไร? อย่างไร?
 - การเลือกช่องทางเผยแพร่ให้เหมาะกับพื้นที่ เช่น โซเชียลมีเดีย วิทยุชุมชน โรงเรียน โรงพยาบาล
 - การประเมินผลเบื้องต้นของการใช้สื่อ เช่น การวัดการเข้าถึง การเปลี่ยนแปลงความรู้หรือพฤติกรรม

14. หลักฐานที่ต้องการ (Evidence Guide)

หลักฐานที่ต้องการจะกำหนดข้อแนะนำเกี่ยวกับการประเมินและควรที่จะใช้ประกอบร่วมกันกับเกณฑ์การปฏิบัติงาน (Performance criteria) และความรู้ที่ต้องการ (Required skills and knowledge)

(ก) หลักฐานการปฏิบัติงาน (Performance Evidence)

- 1) เอกสารรับรองการปฏิบัติงานหรือประวัติการทำงาน
- 2) แฟ้มสะสมผลงาน (portfolio) เช่น ผลงานการให้คำแนะนำด้านโภชนาการกับกลุ่มต่าง ๆ เพื่อส่งเสริมสุขภาพและป้องกันโรค

(ข) หลักฐานความรู้ (Knowledge Evidence)

- 1) ผลการสัมภาษณ์ (วิเคราะห์กรณีศึกษา)

(ค) คำแนะนำในการประเมิน

ผู้เข้ารับการประเมินต้องผ่านการประเมินที่ครอบคลุมในทุกขอบเขตความรู้และทักษะที่กำหนดในทุกสมรรถนะย่อย

(ง) วิธีการประเมิน

ผู้ประเมินดำเนินการประเมินความรู้ผู้เข้ารับการประเมินโดยใช้แบบทดสอบข้อเขียนแบบอัตนัย โดยพิจารณาจากร่องรอยหลักฐานที่เกี่ยวข้อง ทั้งหลักฐานด้านปฏิบัติงาน และหลักฐานด้านความรู้

15. ขอบเขต (Range Statement)

วิเคราะห์ลักษณะกลุ่มเป้าหมายที่ต้องการสื่อสาร เลือกใช้สื่อความรู้ด้านอาหารและโภชนาการ จัดทำแผนการเลือกสื่อสำหรับเผยแพร่เหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมาย

(ก) คำแนะนำ

ผู้เข้ารับการประเมินต้องสามารถ

- 1) รวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับลักษณะพื้นฐานของกลุ่มเป้าหมาย เช่น อายุ เพศ ระดับการศึกษา รายได้ สถานภาพทางสังคม วัฒนธรรม และสิ่งแวดล้อมที่กลุ่มนั้นอาศัยอยู่ เพื่อเข้าใจบริบทและความแตกต่างของแต่ละกลุ่มอย่างละเอียด โดยข้อมูลนี้ช่วยให้สามารถออกแบบกิจกรรมหรือสื่อที่ตรงกับความต้องการและเหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมาย
- 2) เข้าใจช่องทางหรือสื่อที่กลุ่มเป้าหมายใช้ในการรับข้อมูล เช่น โทรศัพท์ วิทยุ อินเทอร์เน็ต สื่อสิ่งพิมพ์ หรือการพบปะพูดคุยโดยตรง เข้าใจรูปแบบการรับข้อมูล รวมถึงข้อจำกัดหรืออุปสรรคที่อาจทำให้การสื่อสารมีประสิทธิภาพต่ำ วิเคราะห์ความต้องการข้อมูลด้านโภชนาการที่ตรงกับความต้องการและความจำเป็นของกลุ่มเป้าหมาย เพื่อให้สารที่ส่งไปมีประโยชน์และถูกใช้จริง
- 3) จัดหาและเก็บรวบรวมสื่อหรือเครื่องมือสื่อสารที่เกี่ยวข้องกับโภชนาการ เช่น โปสเตอร์ วิดีโอ คู่มือ ใบปลิว หรือสื่อออนไลน์ โดยคัดเลือกสื่อที่มีคุณภาพ เนื้อหาถูกต้องและสอดคล้องกับหลักวิชาการ ซึ่งสื่อที่รวบรวมต้องหลากหลายเพียงพอที่จะตอบโจทยกลุ่มเป้าหมายหลายประเภท
- 4) เลือกประเภทสื่อที่เหมาะสมกับสภาพแวดล้อมและความพร้อมของพื้นที่ เช่น ในพื้นที่ชนบทอาจเน้นสื่อสิ่งพิมพ์หรือวิทยุ ในเมืองอาจใช้สื่อออนไลน์มากขึ้น โดยคำนึงถึงทรัพยากร เช่น งบประมาณ เวลา บุคลากร และเทคโนโลยีที่สามารถเข้าถึงได้ เพื่อให้การสื่อสารมีประสิทธิภาพสูงสุดโดยไม่เกิดการสิ้นเปลืองทรัพยากร

(ข) คำอธิบายรายละเอียด

- 1) พฤติกรรมการเข้าถึงข้อมูล หมายถึง ลักษณะ รูปแบบ หรือวิธีที่บุคคลหรือกลุ่มเป้าหมายใช้ในการค้นหา รับรู้ เลือกใช้ และประเมินข้อมูลที่ต้องการ โดยเฉพาะในบริบทด้านสุขภาพ โภชนาการ การศึกษา หรือข่าวสารต่าง ๆ

2) ประเภทสื่อ หมายถึง รูปแบบหรือช่องทางที่ใช้ในการสื่อสารข้อมูล ข่าวสาร หรือเนื้อหาไปยังกลุ่มเป้าหมาย โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้เกิดความเข้าใจ ความรู้ หรือการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม เช่น สื่อสิ่งพิมพ์ สื่อโสตทัศน์ สื่อเสียง สื่อดิจิทัล สื่อบุคคล เป็นต้น

16. หน่วยสมรรถนะร่วม (ถ้ามี)

N/A

17. อุตสาหกรรมร่วม/กลุ่มอาชีพร่วม (ถ้ามี)

N/A

18. รายละเอียดกระบวนการและวิธีการประเมิน (Assessment Description and Procedure)

18.1 เครื่องมือประเมิน (วิเคราะห์กลุ่มเป้าหมายในการสื่อสาร)

1) การสอบข้อเขียน (อัตนัย)

18.2 เครื่องมือประเมิน (เลือกประเภทสื่อต้นแบบสำหรับการเผยแพร่)

2) การสอบข้อเขียน (อัตนัย)

1. รหัสหน่วยสมรรถนะ

02201
2. ชื่อหน่วยสมรรถนะ

วางแผนการให้ข้อมูลที่ถูกต้องและเหมาะสมด้านโภชนาการ
3. ทบทวนครั้งที่

1 / 2568
4. สร้างใหม่

☐

ปรับปรุง

☒

5. สำหรับชื่ออาชีพและรหัสอาชีพ (Occupational Classification)

ผู้ให้คำแนะนำด้านอาหารและโภชนาการ (Food and Nutrition Communicator)
ISCO 2265 ผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับอาหารเพื่อสุขภาพและนักโภชนาการ

6. คำอธิบายหน่วยสมรรถนะ (Description of Unit of Competency)

เป็นผู้มีความรู้และทักษะในการจัดเตรียมเนื้อหาด้านอาหารและโภชนาการ ได้แก่
การคัดเลือกและประมวลเนื้อหาด้านอาหารและโภชนาการสำหรับกลุ่มสุขภาพปกติตามกลุ่มวัยและสำหรับกลุ่มที่มีความเสี่ยงการเกิดโรคไม่ติดต่อเรื้อรัง
ได้อย่างถูกต้องตามหลักวิชาการและเหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมายและวัตถุประสงค์การสื่อสาร

7. สำหรับระดับคุณวุฒิ

1	2	3	4	5	6	7	8
☐	☐	☐	☒	☐	☐	☐	☐

8. กลุ่มอาชีพ (Sector)

ผู้ให้คำแนะนำด้านอาหารและโภชนาการ (Food and Nutrition Communicator)

9. ชื่ออาชีพและรหัสอาชีพอื่นที่หน่วยสมรรถนะนี้สามารถใช้ได้ (ถ้ามี)

N/A

10. ข้อกำหนดหรือกฎระเบียบที่เกี่ยวข้อง (Licensing or Regulation Related) (ถ้ามี)

N/A

11. สมรรถนะย่อยและเกณฑ์การปฏิบัติงาน (Elements and Performance Criteria)

สมรรถนะย่อย (Element)	เกณฑ์ในการปฏิบัติงาน (Performance Criteria)	วิธีการประเมิน (Assessment)
0220101 จัดเตรียมเนื้อหาที่ถูกต้องเหมาะสมสำหรับกลุ่มสุขภาพปกติตามกลุ่มวัย	1. คัดเลือกเนื้อหาด้านโภชนาการที่เหมาะสมกับกลุ่มสุขภาพปกติตามกลุ่มวัยได้ถูกต้อง 2. เรียบเรียงสาระด้านโภชนาการเพื่อสุขภาพสำหรับใช้ในการถ่ายทอดความรู้ให้ตรงกับช่วงวัยของกลุ่มเป้าหมายที่มีสุขภาพปกติ โดยยึดหลักวิชาการที่ถูกต้อง	ข้อสอบข้อเขียน
0220102 จัดเตรียมเนื้อหาที่ถูกต้องเหมาะสมสำหรับกลุ่มที่มีความเสี่ยงภาวะทุพโภชนาการ	1. คัดเลือกเนื้อหาด้านโภชนาการที่เหมาะสมกับกลุ่มที่มีความเสี่ยงภาวะทุพโภชนาการได้ถูกต้อง 2. ประมวลเนื้อหาเชิงโภชนาการสำหรับกลุ่มที่มีความเสี่ยงภาวะทุพโภชนาการให้อยู่ในรูปแบบที่สามารถนำไปใช้ในกิจกรรมส่งเสริมสุขภาพได้อย่างเหมาะสม	ข้อสอบข้อเขียน

12. ความรู้และทักษะก่อนหน้าที่จำเป็น (Pre-requisite Skill & Knowledge)

N/A

13. ทักษะและความรู้ที่ต้องการ (Required Skills and Knowledge)

(ก) ความต้องการด้านทักษะ

- 1) ทักษะการวิเคราะห์กลุ่มเป้าหมายตามกลุ่มวัย
- 2) ทักษะการเลือกและจัดเรียงเนื้อหาโภชนาการให้เหมาะสม
- 3) ทักษะการสื่อสารเชิงโภชนาการ
- 4) ทักษะการออกแบบและจัดทำสื่อเบื้องต้น
- 5) ทักษะการทำงานร่วมกับทีมสุขภาพหรือชุมชน

(ข) ความต้องการด้านความรู้

- 1) โภชนาการพื้นฐานตามช่วงวัย
- 2) พฤติกรรมการบริโภคในแต่ละช่วงวัย
- 3) แนวทาง/คู่มือโภชนาการ เช่น คู่มือการส่งเสริมโภชนาการตามกลุ่มวัย ของกรมอนามัย หลักโภชนาการ 5 หมู่และสัดส่วนอาหาร และเกณฑ์แนะนำปริมาณสารอาหารที่ควรได้รับประจำวัน (DRIs) เป็นต้น
- 4) การออกแบบเนื้อหาเพื่อการเผยแพร่ หลักการเขียนและเรียบเรียงข้อความให้ชัดเจน กระชับ เข้าใจง่าย การจัดทำเนื้อหาให้เหมาะกับสื่อ เช่น แผ่นพับ อินโฟกราฟิก คลิปสั้น หลักการใช้ภาพประกอบ สี ขนาดตัวอักษร และเลย์เอาต์ให้เหมาะกับกลุ่มวัย
- 5) ช่องทางเผยแพร่ที่เหมาะสมในแต่ละบริบท เช่น เด็กเรียนรู้ดีผ่านเกมหรือนิทาน วัยรุ่นชอบสื่อออนไลน์ ผู้ใหญ่หรือสูงอายุอาจเข้าถึงได้ผ่านเสียงตามสาย วิทยุ หรือการสื่อสารโดยตรง เป็นต้น
- 6) ภาวะทุพโภชนาการและปัจจัยเสี่ยงของการเกิดภาวะทุพโภชนาการ
- 7) โภชนาการสำหรับการป้องกันโรคไม่ติดต่อเรื้อรัง
- 8) กับพฤติกรรมสุขภาพของกลุ่มเสี่ยง
 - เข้าใจลักษณะนิสัยการบริโภคและการใช้ชีวิตของกลุ่มเป้าหมายที่มีความเสี่ยง
 - การประเมินความรู้ ทักษะ และความพร้อมในการเปลี่ยนพฤติกรรม
 - ความแตกต่างในบริบท เช่น ทำงานในเมือง กับผู้สูงอายุในชนบท

14. หลักฐานที่ต้องการ (Evidence Guide)

หลักฐานที่ต้องการจะกำหนดข้อแนะนำเกี่ยวกับการประเมินและควรที่จะใช้ประกอบร่วมกันกับเกณฑ์การปฏิบัติงาน (Performance criteria) และความรู้ที่ต้องการ (Required skills and knowledge)

(ก) หลักฐานการปฏิบัติงาน (Performance Evidence)

- 1) เอกสารรับรองการปฏิบัติงานหรือประวัติการทำงาน
- 2) แฟ้มสะสมผลงาน (portfolio) เช่น การให้คำแนะนำด้านโภชนาการในกลุ่มต่าง ๆ

(ข) หลักฐานความรู้ (Knowledge Evidence)

- 1) ผลทดสอบความรู้จากการสอบข้อเขียน (การวิเคราะห์กรณีศึกษา)

(ค) คำแนะนำในการประเมิน

ผู้เข้ารับการประเมินต้องผ่านการประเมินที่ครอบคลุมในทุกขอบเขตความรู้และทักษะที่กำหนดในทุกสมรรถนะย่อย

(ง) วิธีการประเมิน

ผู้ประเมินดำเนินการประเมินความรู้และทักษะของผู้เข้ารับการประเมินโดยใช้แบบทดสอบข้อเขียน (การวิเคราะห์กรณีศึกษา) และแฟ้มสะสมผลงาน โดยพิจารณาจากร่องรอยหลักฐานที่เกี่ยวข้อง ทั้งหลักฐานด้านปฏิบัติงาน และหลักฐานด้านความรู้

15. ขอบเขต (Range Statement)

จัดเตรียมเนื้อหาด้านอาหารและโภชนาการ

โดยคัดเลือกเนื้อหาด้านอาหารและโภชนาการที่เหมาะสมตามกลุ่มวัยและเหมาะสมสำหรับกลุ่มที่มีความเสี่ยงโรคไม่ติดต่อเรื้อรัง

(ก) คำแนะนำ

ผู้เข้ารับการประเมินต้องสามารถ

- 1) จัดเตรียมเนื้อหาทางโภชนาการให้ถูกต้องเหมาะสมตามกลุ่มวัย เช่น วัยเด็ก วัยผู้ใหญ่ วัยสูงอายุ ฯลฯ
- 2) จัดเตรียมเนื้อหาทางโภชนาการให้ถูกต้องเหมาะสมสำหรับกลุ่มที่มีความเสี่ยงโรคไม่ติดต่อเรื้อรัง
- 3) เลือกเนื้อหาทางโภชนาการที่สอดคล้องกับความต้องการของร่างกายตามช่วงวัย เช่น เด็กเล็ก วัยรุ่น ผู้ใหญ่ และผู้สูงอายุ โดยอิงจากหลักโภชนาการที่เชื่อถือได้ เช่น ตารางสารอาหารที่แนะนำต่อวัน แนวทางการบริโภคอาหารตามวัยของกรมอนามัย และพฤติกรรมการบริโภคของแต่ละกลุ่มวัยอย่างเหมาะสม
- 4) เรียบเรียงเนื้อหาให้อยู่ในรูปแบบที่เหมาะสมกับการใช้จริง เช่น สไลด์บรรยาย ใบปลิว อินโฟกราฟิก โดยคำนึงถึงระดับความรู้ ความเข้าใจ และสื่อที่เหมาะสมกับกลุ่มวัยนั้น

เช่น เด็กใช้ภาพการ์ตูน ผู้สูงอายุใช้ตัวอักษรขนาดใหญ่และภาพประกอบที่ชัดเจน

5) คัดกรองเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันหรือชะลอการเกิดโรคไม่ติดต่อเรื้อรังได้อย่างเหมาะสม เช่น การลดบริโภคหวาน มัน เค็ม การเพิ่มการกินผักผลไม้ และการเลือกอาหารตามฉลากโภชนาการ โดยอ้างอิงจากแนวทางของกรมอนามัย สสส. หรือองค์การอนามัยโลก

6) ประมวลเนื้อหาเชิงโภชนาการสำหรับกลุ่มที่มีความเสี่ยงภาวะทุพโภชนาการ โดยรวบรวมและจัดทำข้อมูลให้เป็น สื่อหรือเครื่องมือที่ใช้งานได้ง่าย เช่น สื่อประชาสัมพันธ์ คลิปสั้น แผ่นพับ หรือชุดความรู้ เพื่อใช้ในชุมชน สถานบริการสุขภาพ หรือกลุ่มเสี่ยง เช่น กลุ่มวัยทำงานหรือผู้มีภาวะน้ำหนักเกิน พร้อมทั้งเลือกวิธีสื่อสารให้เหมาะสมกับระดับความรู้และบริบทพื้นที่

(ข) คำอธิบายรายละเอียด

1) โภชนาการตามกลุ่มวัย หมายถึง โภชนาการที่เหมาะสมกับช่วงวัยและภาวะสุขภาพต่าง ๆ ได้แก่ วัยเด็ก วัยรุ่น วัยผู้ใหญ่ วัยผู้สูงอายุ หญิงตั้งครรภ์ และหญิงให้นมบุตร

2) ภาวะทุพโภชนาการ หมายถึง ภาวะที่ร่างกายได้รับสารอาหารไม่เพียงพอ หรือได้รับมากเกินไป หรือได้รับอย่างไม่สมดุล จนส่งผลกระทบต่อสุขภาพ การเจริญเติบโต และการทำงานของร่างกาย โดยภาวะทุพโภชนาการแบ่งออกเป็น 2 ประเภทใหญ่ ได้แก่ ภาวะทุพโภชนาการจากการได้รับสารอาหารน้อยเกินไป (Under-nutrition) ภาวะทุพโภชนาการจากการได้รับสารอาหารมากเกินไป (Over-nutrition)

3) พฤติกรรมด้านโภชนาการ หมายถึง รูปแบบหรือวิธีการบริโภคอาหารของบุคคลหรือกลุ่มบุคคล ซึ่งครอบคลุมตั้งแต่การเลือกอาหาร การเตรียมอาหาร การกินอาหาร ไปจนถึงความถี่ ปริมาณ และทัศนคติที่มีต่อการบริโภคอาหาร

4) หลักวิชาการ หมายถึง แนวทาง ขอบกำหนด หรือความรู้ที่อิงอยู่บนพื้นฐานของการศึกษา การวิจัย และการวิเคราะห์อย่างเป็นระบบ มีเหตุผล มีหลักฐานรองรับ และเป็นที่ยอมรับในวงวิชาการ เพื่อใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติงานหรือแก้ไขปัญหาอย่างถูกต้อง แม่นยำ และน่าเชื่อถือ

16. หน่วยสมรรถนะรวม (ถ้ามี)

N/A

17. อุตสาหกรรมร่วม/กลุ่มอาชีพร่วม (ถ้ามี)

N/A

18. รายละเอียดกระบวนการและวิธีการประเมิน (Assessment Description and Procedure)

18.1 เครื่องมือประเมิน (จัดเตรียมเนื้อหาที่ถูกต้องเหมาะสมสำหรับกลุ่มสุขภาพปกติตามกลุ่มวัย)

- 1) แบบทดสอบข้อเขียน
- 2) เครื่องคิดเลข

18.2 เครื่องมือประเมิน (จัดเตรียมเนื้อหาที่ถูกต้องเหมาะสมสำหรับกลุ่มที่มีความเสี่ยงภาวะทุพโภชนาการ)

- 1) แบบทดสอบข้อเขียน
- 2) เครื่องคิดเลข

1. รหัสหน่วยสมรรถนะ

02202
2. ชื่อหน่วยสมรรถนะ

เลือกใช้กลยุทธ์ในการสื่อสารให้ตรงกับกลุ่มเป้าหมาย
3. ทบทวนครั้งที่

1 / 2568
4. สร้างใหม่

☐

ปรับปรุง

☒

5. สำหรับชื่ออาชีพและรหัสอาชีพ (Occupational Classification)

ผู้ให้คำแนะนำด้านอาหารและโภชนาการ (Food and Nutrition Communicator)
ISCO 2265 ผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับอาหารเพื่อสุขภาพและนักโภชนาการ

6. คำอธิบายหน่วยสมรรถนะ (Description of Unit of Competency)

เป็นผู้มีความรู้และทักษะในการเลือกใช้กลยุทธ์ในการสื่อสาร ได้แก่ การวิเคราะห์ความต้องการและปัญหาด้านโภชนาการของกลุ่มเป้าหมาย และการเลือกใช้กลยุทธ์การสื่อสารได้อย่างถูกต้องตามหลักวิชาการและเหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมาย

7. สำหรับระดับคุณวุฒิ

1	2	3	4	5	6	7	8
☐	☐	☐	☒	☐	☐	☐	☐

8. กลุ่มอาชีพ (Sector)

ผู้ให้คำแนะนำด้านอาหารและโภชนาการ (Food and Nutrition Communicator)

9. ชื่ออาชีพและรหัสอาชีพอื่นที่หน่วยสมรรถนะนี้สามารถใช้ได้ (ถ้ามี)

N/A

10. ข้อกำหนดหรือกฎระเบียบที่เกี่ยวข้อง (Licensing or Regulation Related) (ถ้ามี)

N/A

11. สมรรถนะย่อยและเกณฑ์การปฏิบัติงาน (Elements and Performance Criteria)

สมรรถนะย่อย (Element)	เกณฑ์ในการปฏิบัติงาน (Performance Criteria)	วิธีการประเมิน (Assessment)
0220201 ศึกษากลุ่มเป้าหมายที่ต้องการคำแนะนำด้านอาหารและโภชนาการ	1. ระบุลักษณะพื้นฐานของกลุ่มเป้าหมายได้อย่างถูกต้องครบถ้วน 2. สรุปข้อมูลพื้นฐานของกลุ่มเป้าหมายได้ครบถ้วน เพื่อนำไปใช้ในการวางแผนให้คำแนะนำด้านโภชนาการ	ข้อสอบข้อเขียน
0220202 วิเคราะห์ปัญหาด้านโภชนาการของกลุ่มเป้าหมาย (problem analysis)	1. ระบุปัญหาด้านโภชนาการได้ถูกต้องตามข้อมูลที่รับของกลุ่มเป้าหมาย 2. วิเคราะห์สาเหตุของปัญหาด้านโภชนาการของกลุ่มเป้าหมายได้ถูกต้องตามหลักวิชาการ 3. วิเคราะห์ผลกระทบของปัญหาด้านโภชนาการต่อสุขภาพของกลุ่มเป้าหมายได้ชัดเจน	ข้อสอบข้อเขียน

สมรรถนะย่อย (Element)	เกณฑ์ในการปฏิบัติงาน (Performance Criteria)	วิธีการประเมิน (Assessment)
0220203 เลือกกลยุทธ์การสื่อสาร (Communication Tactics)	1. กำหนดวิธีการสื่อสารที่เหมาะสมกับบริบทและลักษณะเฉพาะของกลุ่มเป้าหมายได้อย่างเหมาะสม 2. นำเสนอเหตุผลของการเลือกกลยุทธ์ได้ถูกต้องตามหลักวิชาการ	ข้อสอบข้อเขียน

12. ความรู้และทักษะก่อนหน้าที่จำเป็น (Pre-requisite Skill & Knowledge)

N/A

13. ทักษะและความรู้ที่ต้องการ (Required Skills and Knowledge)

(ก) ความต้องการด้านทักษะ

- 1) ทักษะการเก็บข้อมูลเพื่อออกแบบและดำเนินการสำรวจข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับกลุ่มเป้าหมาย
- 2) ทักษะการวิเคราะห์กลุ่มเป้าหมาย เช่น อายุ เพศ สถานะทางสังคม ภาวะสุขภาพ
- 3) ทักษะการใช้เครื่องมือโภชนาการ มีความสามารถในการใช้เครื่องมือการประเมินโภชนาการ เช่น การคำนวณดัชนีมวลกาย หรือการประเมินการบริโภคอาหาร
- 4) ทักษะการวิเคราะห์ปัญหาด้านโภชนาการของกลุ่มเป้าหมาย (Problem Analysis) ได้แก่ การวิเคราะห์ข้อมูล การระบุสาเหตุหลักของปัญหา การประเมินผลกระทบ และการสื่อสารผลการวิเคราะห์
- 5) ทักษะในการเลือกเครื่องมือสื่อสาร มีความสามารถในการเลือกประเภทของสื่อที่เหมาะสม (เช่น โซเชียลมีเดีย สื่อสิ่งพิมพ์ การอบรมเชิงปฏิบัติการ) และการเลือกเทคนิคที่สามารถทำให้กลุ่มเป้าหมายเข้าใจและรับสารได้อย่างมีประสิทธิภาพ
- 6) ทักษะการสร้างข้อความที่เหมาะสม มีความสามารถในการออกแบบข้อความหรือเนื้อหาที่เหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมาย เช่น ใช้ภาษาที่เข้าใจง่ายหรือเนื้อหาที่มีภาพประกอบเพื่อช่วยในการอธิบายเรื่องโภชนาการ
- 7) ทักษะการใช้เครื่องมือวัดผล มีความสามารถในการติดตามและประเมินผลการสื่อสาร เพื่อให้สามารถปรับกลยุทธ์การสื่อสารให้มีประสิทธิภาพสูงสุด

(ข) ความต้องการด้านความรู้

- 1) พฤติกรรมการบริโภคอาหารของกลุ่มต่าง ๆ
- 2) ลักษณะกลุ่มเป้าหมาย เข้าใจถึงคุณลักษณะต่าง ๆ เช่น เพศ อายุ ระดับการศึกษา และปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกอาหาร
- 3) การประเมินโภชนาการ เข้าใจวิธีการประเมินภาวะโภชนาการในแต่ละกลุ่ม และการประเมินการเสี่ยงต่อภาวะทุพโภชนาการ
- 4) การวิเคราะห์ปัญหาด้านโภชนาการของกลุ่มเป้าหมาย (Problem Analysis)
 - ความรู้เกี่ยวกับปัญหาด้านโภชนาการ
 - ความรู้เกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อปัญหาด้านโภชนาการ
 - ความรู้ในการวิเคราะห์ข้อมูลด้านโภชนาการและข้อมูลที่เกี่ยวข้อง
 - ความรู้เกี่ยวกับการประเมินความเสี่ยงด้านโภชนาการ
- 5) กลยุทธ์การสื่อสาร
- 6) เทคนิคการสื่อสารที่ใช้ในโภชนาการ
- 7) การปรับกลยุทธ์การสื่อสาร

14. หลักฐานที่ต้องการ (Evidence Guide)

หลักฐานที่ต้องการจะกำหนดข้อแนะนำเกี่ยวกับการประเมินและควรที่จะใช้ประกอบร่วมกันกับเกณฑ์การปฏิบัติงาน (Performance criteria) และความรู้ที่ต้องการ (Required skills and knowledge)

(ก) หลักฐานการปฏิบัติงาน (Performance Evidence)

- 1) เอกสารรับรองการปฏิบัติงานหรือประวัติการทำงาน
- 2) แฟ้มสะสมผลงาน (portfolio) เช่น การให้คำแนะนำด้านโภชนาการในกลุ่มต่าง ๆ

(ข) หลักฐานความรู้ (Knowledge Evidence)

- 1) ผลทดสอบความรู้จากการสอบสัมภาษณ์ (การวิเคราะห์กรณีศึกษา)

(ค) คำแนะนำในการประเมิน

ผู้เข้ารับการประเมินต้องผ่านการประเมินที่ครอบคลุมในทุกขอบเขตความรู้และทักษะที่กำหนดในทุกสมรรถนะย่อย

(ง) วิธีการประเมิน

ผู้ประเมินดำเนินการประเมินความรู้และทักษะของผู้เข้ารับการประเมินโดยใช้การสอบสัมภาษณ์ (การวิเคราะห์กรณีศึกษา) และแฟ้มสะสมผลงาน โดยพิจารณาจากรายหลักฐานที่เกี่ยวข้อง ทั้งหลักฐานด้านปฏิบัติงาน และหลักฐานด้านความรู้

15. ขอบเขต (Range Statement)

เลือกใช้กลยุทธ์การสื่อสารที่เหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมายและตามหลักวิชาการ โดยศึกษาข้อมูลพื้นฐานและข้อมูลภาวะสุขภาพของกลุ่มเป้าหมาย ระบุปัญหาด้านโภชนาการของกลุ่มเป้าหมาย วิเคราะห์สาเหตุและผลกระทบของปัญหาด้านโภชนาการต่อสุขภาพของกลุ่มเป้าหมายได้อย่างถูกต้องตามหลักวิชาการ

(ก) คำแนะนำ

ผู้เข้ารับการประเมินต้องสามารถ

- 1) ระบุลักษณะพื้นฐานของกลุ่มเป้าหมาย เข้าใจองค์ประกอบต่าง ๆ ของกลุ่มเป้าหมายที่รับคำแนะนำด้านโภชนาการ รวมถึงเพศ อายุ ระดับการศึกษา รายได้ อาชีพ และภาวะสุขภาพ เพื่อให้สามารถออกแบบการให้คำแนะนำได้อย่างมีประสิทธิภาพ
- 2) สร้างข้อมูลพื้นฐานจากการศึกษาลักษณะพื้นฐานเพื่อช่วยให้การวางแผนการให้คำแนะนำด้านโภชนาการมีความชัดเจนและตรงตามความต้องการของกลุ่มเป้าหมาย
- 3) ระบุปัญหาด้านโภชนาการที่เกิดขึ้นกับกลุ่มเป้าหมายโดยใช้ข้อมูลที่ได้จากการศึกษาหรือการสำรวจ เช่น การบริโภคอาหารที่มีไขมันสูง ปัญหาภาวะโภชนาการเกิน เป็นต้น
- 4) อธิบายปัจจัยที่อาจเป็นสาเหตุหลักของปัญหาด้านโภชนาการ โดยใช้ข้อมูลทางวิชาการ เช่น หลักโภชนาการ และการวิจัยเกี่ยวกับพฤติกรรมบริโภคอาหารในการวิเคราะห์สาเหตุอย่างถูกต้อง
- 5) วิเคราะห์ผลกระทบของปัญหาด้านโภชนาการต่อสุขภาพที่สามารถนำไปใช้ในการให้คำแนะนำ
- 6) พิจารณากลยุทธ์การสื่อสารที่เหมาะสม ได้แก่ การให้ความรู้ การสร้างแรงจูงใจ หรือการกระตุ้นการมีส่วนร่วม เช่น การจัดกิจกรรมสนุกสนานหรือการใช้สื่อออนไลน์ที่สามารถเข้าถึงกลุ่มเป้าหมายได้ง่าย
- 7) อธิบายการเลือกกลยุทธ์จากการวิเคราะห์ข้อมูลทางวิชาการ เช่น การใช้กลยุทธ์การชักจูงสำหรับกลุ่มที่มีความต้องการการกระตุ้นพฤติกรรม หรือการให้ข้อมูลที่มีประโยชน์เพื่อเพิ่มความเข้าใจในกลุ่มที่มีความรู้พื้นฐานสูง

(ข) คำอธิบายรายละเอียด

- 1) Problem Analysis คือกระบวนการระบุ ตรวจสอบ และทำความเข้าใจปัญหาหรืออุปสรรคที่กำลังเผชิญอยู่ เพื่อหาสาเหตุที่แท้จริงและพัฒนาแนวทางแก้ไขอย่างมีประสิทธิภาพ
- 2) Communication Tactics หรือ ยุทธวิธีการสื่อสาร คือ วิธีการหรือเครื่องมือเฉพาะ ที่ใช้ในการส่งสารไปยังกลุ่มเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ โดยเป็นส่วนย่อยที่นำไปสู่การบรรลุวัตถุประสงค์ของแผนการสื่อสาร เช่น การเลือกช่องทาง วิธีการนำเสนอ เวลาและเนื้อหาที่ใช้

16. หน่วยสมรรถนะร่วม (ถ้ามี)

N/A

17. อุตสาหกรรมร่วม/กลุ่มอาชีพร่วม (ถ้ามี)

N/A

18. รายละเอียดกระบวนการและวิธีการประเมิน (Assessment Description and Procedure)

- 18.1 เครื่องมือประเมิน (ศึกษากลุ่มเป้าหมายที่ต้องการคำแนะนำด้านอาหารและโภชนาการ)
 - 1) แบบทดสอบอัตนัย
- 18.2 เครื่องมือประเมิน (วิเคราะห์ปัญหาด้านโภชนาการของกลุ่มเป้าหมาย (problem analysis))
 - 1) แบบทดสอบอัตนัย
- 18.3 เครื่องมือประเมิน (เลือกกลยุทธ์การสื่อสาร (Communication Tactics))
 - 1) แบบทดสอบอัตนัย

1. รหัสหน่วยสมรรถนะ 02203
2. ชื่อหน่วยสมรรถนะ สื่อสารข้อมูลที่ต้องทำตามหลักกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับอาหารและโภชนาการ
3. ทบทวนครั้งที่ 1 / 2568
4. สร้างใหม่ ☐ ปรับปรุง ☒

5. สำหรับชื่ออาชีพและรหัสอาชีพ (Occupational Classification)

ผู้ให้คำแนะนำด้านอาหารและโภชนาการ (Food and Nutrition Communicator)
ISCO 2265 ผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับอาหารเพื่อสุขภาพและนักโภชนาการ

6. คำอธิบายหน่วยสมรรถนะ (Description of Unit of Competency)

เป็นผู้มีความรู้และทักษะในการสื่อสารข้อมูลที่ต้องทำตามหลักกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับอาหารและโภชนาการ ได้แก่
การเลือกใช้สื่อดั้งเดิมและสื่ออิเล็กทรอนิกส์ได้อย่างถูกต้องตามกฎหมายที่เกี่ยวข้องและเหมาะสมตามลักษณะกลุ่มเป้าหมาย

7. สำหรับระดับคุณวุฒิ

1	2	3	4	5	6	7	8
☐	☐	☐	☒	☐	☐	☐	☐

8. กลุ่มอาชีพ (Sector)

ผู้ให้คำแนะนำด้านอาหารและโภชนาการ (Food and Nutrition Communicator)

9. ชื่ออาชีพและรหัสอาชีพอื่นที่หน่วยสมรรถนะนี้สามารถใช้ได้ (ถ้ามี)

N/A

10. ข้อกำหนดหรือกฎระเบียบที่เกี่ยวข้อง (Licensing or Regulation Related) (ถ้ามี)

- พระราชบัญญัติอาหาร พ.ศ. 2522
- พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ. 2522
- ประกาศกระทรวงสาธารณสุข
- พระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2560 (แก้ไขเพิ่มเติม)
- พระราชบัญญัติมาตรฐานสินค้าเกษตร พ.ศ. 2551
- พระราชบัญญัติสุขภาพแห่งชาติ พ.ศ. 2550
- พระราชบัญญัติควบคุมผลิตภัณฑ์ยาสูบ / สุรา

11. สมรรถนะย่อยและเกณฑ์การปฏิบัติงาน (Elements and Performance Criteria)

สมรรถนะย่อย (Element)	เกณฑ์ในการปฏิบัติงาน (Performance Criteria)	วิธีการประเมิน (Assessment)
0220301 สื่อสารข้อมูลโดยใช้สื่อดั้งเดิม	1. เลือกสื่อดั้งเดิมที่เหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมายและบริบท 2. เผยแพร่ข้อมูลผ่านสื่อดั้งเดิมอย่างถูกต้องตามกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการโฆษณาอาหารและโภชนาการ	ข้อสอบข้อเขียน
0220302 สื่อสารข้อมูลโดยใช้สื่ออิเล็กทรอนิกส์	1. เลือกใช้สื่ออิเล็กทรอนิกส์ที่เหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมายและบริบท 2. เผยแพร่ข้อมูลผ่านสังคมออนไลน์อย่างถูกต้องตามกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการโฆษณาอาหารและโภชนาการ	ข้อสอบข้อเขียน

12. ความรู้และทักษะก่อนหน้าที่จำเป็น (Pre-requisite Skill & Knowledge)

N/A

13. ทักษะและความรู้ที่ต้องการ (Required Skills and Knowledge)

(ก) ความต้องการด้านทักษะ

- 1) ทักษะการเลือกใช้สื่อที่เหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมาย
- 2) ทักษะในการสร้างการมีส่วนร่วม สามารถกระตุ้นให้กลุ่มเป้าหมายมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น แบ่งปันข้อมูล หรือร่วมกิจกรรมได้อย่างมีประสิทธิภาพ
- 3) ทักษะการปรับเปลี่ยนกลยุทธ์การสื่อสารตามผลตอบรับที่ได้รับจากกลุ่มเป้าหมาย
- 4) ทักษะการใช้เทคนิคการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ

(ข) ความต้องการด้านความรู้

- 1) กฎหมายอาหารและยา ในด้านการโฆษณาและประชาสัมพันธ์
- 2) การโฆษณาและประชาสัมพันธ์
- 3) พระราชบัญญัติคอมพิวเตอร์เบื้องต้น
- 4) ลักษณะกลุ่มเป้าหมาย
- 5) วิธีการสื่อสารที่เหมาะสม เช่น การใช้เนื้อหาที่กระชับและเข้าใจง่าย การสร้างกราฟิกหรือภาพที่น่าสนใจ และการเลือกใช้ภาษาที่เหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมาย
- 6) การเลือกใช้รูปแบบสื่อที่เหมาะสม เช่น การใช้วิดีโอ, ภาพกราฟิก, หรือข้อความ เพื่อให้ข้อมูลที่นำเสนอมีความน่าสนใจและตรงประเด็น
- 7) เทคโนโลยีและเครื่องมือการวิเคราะห์ข้อมูล ความรู้ในการใช้เครื่องมือการวิเคราะห์ผลบนแพลตฟอร์มต่าง ๆ เช่น Facebook Insights, Instagram Analytics, หรือ Google Analytics เพื่อติดตามและประเมินผลการเข้าถึงและการมีปฏิสัมพันธ์
- 8) เทคนิคการสร้างการมีส่วนร่วม
- 9) แนวทางการส่งเสริมโภชนาการผ่านสื่อดั้งเดิมและสื่อออนไลน์
- 10) แนวโน้มและการเปลี่ยนแปลงในสื่อดั้งเดิมและสื่อสังคมออนไลน์

14. หลักฐานที่ต้องการ (Evidence Guide)

หลักฐานที่ต้องการจะกำหนดข้อแนะนำเกี่ยวกับการประเมินและควรที่จะใช้ประกอบร่วมกันกับเกณฑ์การปฏิบัติงาน (Performance criteria) และความรู้ที่ต้องการ (Required skills and knowledge)

(ก) หลักฐานการปฏิบัติงาน (Performance Evidence)

- 1) เอกสารรับรองการปฏิบัติงานหรือประวัติการทำงาน
- 2) แฟ้มสะสมผลงาน (portfolio)

(ข) หลักฐานความรู้ (Knowledge Evidence)

- 1) ผลการทดสอบความรู้จากการสอบสัมภาษณ์ (วิเคราะห์กรณีศึกษา)

(ค) คำแนะนำในการประเมิน

ผู้เข้ารับการประเมินต้องผ่านการประเมินที่ครอบคลุมในทุกขอบเขตความรู้และทักษะที่กำหนดในทุกสมรรถนะย่อย

(ง) วิธีการประเมิน

ผู้ประเมินดำเนินการประเมินความรู้และทักษะของผู้เข้ารับการประเมินโดยใช้การสอบสัมภาษณ์ (วิเคราะห์กรณีศึกษา) และแฟ้มสะสมผลงาน โดยพิจารณาจากรายการหลักฐานที่เกี่ยวข้อง ทั้งหลักฐานด้านปฏิบัติงาน และหลักฐานด้านความรู้

15. ขอบเขต (Range Statement)

เลือกใช้สื่อดั้งเดิมหรือสื่ออิเล็กทรอนิกส์สำหรับการเผยแพร่ข้อมูลอาหารและโภชนาการภายใต้ข้อกำหนดและกฎหมายที่เกี่ยวข้องและตามลักษณะกลุ่มเป้าหมาย

(ก) คำแนะนำ

ผู้เข้ารับการประเมินต้องสามารถ

- 1) เลือกสื่อดั้งเดิม เช่น หนังสือพิมพ์ วิทยุ โทรทัศน์ หรือป้ายโฆษณา ที่มีเนื้อหาและภาษาเหมาะสมกับลักษณะของกลุ่มเป้าหมาย
- 2) เผยแพร่ข้อมูลโภชนาการผ่านสื่อดั้งเดิมต้องดำเนินการตามข้อกำหนดทางกฎหมายและมาตรฐานการโฆษณา ตรวจสอบว่าข้อมูลที่เผยแพร่ไม่มีการให้ข้อมูลที่บิดเบือนหรือทำให้เข้าใจผิด เช่น การโฆษณาที่อ้างถึงประโยชน์ของผลิตภัณฑ์อาหารโดยไม่ผ่านการพิสูจน์ทางวิทยาศาสตร์
- 3) เลือกสื่ออิเล็กทรอนิกส์ เช่น Instagram TikTok หรือ YouTube ให้เหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมายและลักษณะของข้อมูลที่ต้องการสื่อสาร
- 4) เผยแพร่ข้อมูลผ่านสื่อออนไลน์ตามข้อกำหนดทางกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการโฆษณาอาหารและโภชนาการด้วยความรอบคอบ หลีกเลี่ยงการโฆษณาอาหารที่อาจทำให้เข้าใจผิด เช่น การใช้คำที่เกินจริงเกี่ยวกับประโยชน์ของอาหารหรือเครื่องดื่มโดยไม่มีข้อมูลทางวิทยาศาสตร์รองรับ
- 5) ปฏิบัติตามข้อกำหนดทางกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการโฆษณาอาหารและโภชนาการ เช่น พระราชบัญญัติอาหาร พ.ศ. 2522 พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ. 2522 ประกาศกระทรวงสาธารณสุข (เช่น เรื่อง การโฆษณาอาหาร) พระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2560 (แก้ไขเพิ่มเติม)

พระราชบัญญัติมาตรฐานสินค้าเกษตร พ.ศ. 2551 พระราชบัญญัติสุขภาพแห่งชาติ พ.ศ. 2550 และพระราชบัญญัติควบคุมผลิตภัณฑ์ยาสูบ / สุรา เป็นต้น ผู้เข้ารับการประเมินในหน่วยสมรรถนะนี้ ไม่สามารถให้คำแนะนำเชิงลึกด้านโภชนาบำบัดหรือให้คำแนะนำสำหรับผู้ป่วยได้

(ข) คำอธิบายรายละเอียด

- 1) สื่อดั้งเดิม (Traditional Media) หมายถึง ช่องทางการสื่อสารที่มีอยู่ก่อนยุคดิจิทัล หรือก่อนการถือกำเนิดของอินเทอร์เน็ตและโซเชียลมีเดีย ซึ่งยังคงถูกใช้อยู่ในปัจจุบัน แม้จะถูกดลบทบาทยาลงบ้าง โดยเฉพาะในกลุ่มผู้บริโภครุ่นใหม่ เช่น โทรทัศน์ วิทยุ หนังสือพิมพ์ นิตยสาร โบรชัวร์ แผ่นพับ แคตตาล็อก โปสเตอร์ ป้ายโฆษณากลางแจ้ง เป็นต้น
- 2) สื่อสังคมออนไลน์ หมายถึง รูปแบบของการสื่อสารข้อมูลหรือเนื้อหาที่ถูกส่งผ่านหรือจัดเก็บในระบบอิเล็กทรอนิกส์ เช่น คอมพิวเตอร์ โทรศัพท์มือถือ อินเทอร์เน็ต หรือเครือข่ายดิจิทัลอื่น ๆ โดยไม่ใช่สื่อที่เป็นกระดาษหรือสิ่งพิมพ์แบบดั้งเดิม
- 3) โภชนาบำบัด (Medical Nutrition Therapy: MNT) หมายถึง การใช้หลักโภชนาการอย่างเป็นระบบและมีแบบแผน เพื่อป้องกัน รักษา หรือชะลอการดำเนินของโรค โดยมีการประเมินภาวะโภชนาการ วางแผนการบริโภคอาหารอย่างเหมาะสม และติดตามผลอย่างต่อเนื่อง ซึ่งดำเนินการโดยนักกำหนดอาหารหรือบุคลากรที่มีความรู้ทางโภชนาการเฉพาะด้าน

16. หน่วยสมรรถนะร่วม (ถ้ามี)

N/A

17. อุตสาหกรรมร่วม/กลุ่มอาชีพร่วม (ถ้ามี)

N/A

18. รายละเอียดกระบวนการและวิธีการประเมิน (Assessment Description and Procedure)

18.1 เครื่องมือประเมิน (สื่อสารข้อมูลโดยใช้สื่อดั้งเดิม)

- 1) แบบทดสอบอัตนัย

18.2 เครื่องมือประเมิน (สื่อสารข้อมูลโดยใช้สื่ออิเล็กทรอนิกส์)

- 1) แบบทดสอบอัตนัย

ดูรายละเอียดจากคู่มือประเมิน